

STÁTNÍ DIVADLO V OSTRAVĚ

Premiéra 5. prosince 1951.

Karel Kovařovic:

PSOHLAVCI

Opera o třech dějstvích (6 obrazech). Text podle románu Aloise Jiráska napsal K. Sípek.

Dirigent: Mirko Hanák. Režisér: Ilja Hylas.

Choreograf: Emerich Gabzdyl.

Výtvarník: Prokop Laichter. — Kostymy: Prokop Laichter a M. a J. Stejskalovi.

Výtvarná spolupráce: Josef Dušek.

Stavby: Karel Olchava. — Světla: Kolektiv osvětlovačů SDO.

Paruky: Kolektiv vlásenkářů SDO.

Jan Sladký Kozina, sedlák z Oujezda	František Janda
Hančí, jeho žena	Lubomír Procházka
Stará Kozinová, jeho matka	Bohumila Jechová
Kryštof Hrubý, rychtář z Oujezda	Milada Šafránková
Jiří Syka, rychtář z Oujezda	Ludmila Komancová
Matěj Příbek, sedlák z Oujezda	Helena Zemanová
Adam Ecl, zvaný Čtverák z Klenče	Karel Průša
Jakub Brychta, rychtář z Postřekova	Ladislav Havlík
Jiří Peč, rychtář z Chodova	Jaroslav Horáček
Němec, rychtář z Klenče	Rudolf Juza
Jiskra Řehůřek, dudák	Jaroslav Deršák
Dorla, jeho žena	Jindřich Hečko
Maxmilián Laminger z Albenreuthu, zvaný na Chodsku Lomikar	Jaroslav Skácel
Kateřina, rozená z Lobkovic, jeho chof	František Kurečka
Václav, hrabě ze Sternberka, president	Radoslav Svozil
apelačního soudu	Jiří Wiedermann
Koš, Lamingerův správce	Jiřina Ogounová
Soudní sluha	Miloslava Šeflová
Přisedící	Rudolf Kasl
Ženský hlas za scénou	Čeněk Mlčák
	Zdeňka Diváková
	Věra Heroldová
	Jiří Herold
	Jan Bolech
	František Havlas
	Karel Rzepa
	Ludmila Dvořáková

Kozinovy děti. — Místo děje: Ves Oujezd, Trhanovský zámek, apelační soud v Praze a plzeňské vězení. — Doba: R. 1695 a 1696.

Voračky v I. jednání tančí celý baletní soubor. V 6. obraze baletní scénu tančí V. Kynarová, M. Hojdys a dámy baletu.

Případné změny v obsazení jsou uvedeny na vývěškách.

PSOHLAVCI

Revoluční duch pracujících vrstev českého lidu, který se projevil v bouřích husitských a vynesl český národ do čela boje proti temnotě, násilí a zotročování, nebyl udušen ani porážkou lipanskou ani stále tužším poddanstvím v následujících dvou stoletích ani konečně katastrofou bělohorskou. Revoluční síly vřely pod povrchem zdánlivě klidným a propukaly občas v bouřích, jimiž se podrobený lid snažil svrhnout nesnesitelné jeho vykořisťování venkovského obyvatelstva šlechtou. I na Chodsku, byl-li odpor veden v první polovině 17. století k uchránění a upevnění víry husitské a k zachování viditelného znaku, to je kalicha na chodském praporu, zaručeného majestátem Jiřího z Poděbrad a uznání ostatních práv, přece jenom a hlavně v pozdějších letech po násilném pokatoličtění potulným žoldákem Martinem de Huerton, ustupuje otázka náboženská stranou a je veden boj o uznání pergamenů, svržení nevolnictví, zrušení roboty a zlepšení hospodářských a sociálních základů.

Jan Kozina Sladký, sedlák chodský, trápí se nad nedůvěrou chodských rychtářů, kteří u jeho matky uschovali truhlici s pergameny, jimiž čeští králové potvrdili Chodům svobody. Kozinovi je však nesvěřili. Jen náhodou o všem zvě. A přece i on, syn rychtáře, je první, který by dal život za práva svého chodského lidu. Lomikar, nový pán na Chodsku, přitáhne s vojskem a žádá vydání pergamenů. Na radu Kozinovu vydají je až na dva nejdůležitější. Lomikar pak na svém zámku před očima chodských rychtářů pergameny pálí a ničí. Chodové pošlou deputaci k císaři do Vídně. Spor má se rozhodnout v Praze u apelačního soudu. Rychtáři, mezi nimi i Kozina, jedou do Prahy. Dvě nejdůležitější listiny vezou s sebou. Spor je však předem prohrán. President soudu prohlásí, že všechny jejich výsady už neplatí. Poslední dva pergameny před jejich očima zničí a žádá od přítomných přísahu věrnosti a poddanství pro Lomikara. Kozina odpírá a po jeho příkladu i druzí. Jsou zatčeni a Kozina odsouzen k smrti. Před zraky zástupců chodských dědin jest na výstrahu v Plzni oběšen. Před popravou volá však Kozina Lomikara do roka a do dne na boží soud. Rok uběhne a ve výročí Kozinovy smrti uzří Lomikar stín Kozinův, opakující osudná slova. Lomikar zmírá, raněn mrtvicí.